I

(Meddelelser)

RÅDET

KONKLUSIONER FRA RÅDET OG UNDERVISNINGSMINISTRENE, FORSAMLET I RÅDET

af 14. maj 1987

vedrørende et program for europæisk samarbejde om handicappedes integration i skolerne

(87/C 211/01)

RÅDET OG UNDERVISNINGSMINISTRENE, FORSAMLET I RÅDET —

noterer sig på grundlag af en rapport fra Uddannelsesudvalget de fremskridt, der er gjort vedrørende handicappedes integration i skolerne siden vedtagelsen af konklusionerne herom den 4. juni 1984;

gentager, at det er vigtigt, at der opnås den størst mulige integration af de handicappede i skolerne, og giver deres tilslutning til de hovedforanstaltninger, der er nævnt i disse konklusioner, og som tager sigte på at fjerne fysiske hindringer, uddanne lærere, udvikle undervisningsplaner og skabe forståelse i familier og lokalsamfund;

understreger, at det er nødvendigt fortsat at arbejde med klonklusionerne i forbindelse med Fællesskabsprogrammet vedrørende handicappedes generelle sociale integration (1);

er enige om, at der i forbindelse med det fremtidige arbejde i medlemsstaterne og i Det Europæiske Fællesskab ligeledes bør tages hensyn til betragtningerne i bilag I til disse konklusioner;

godkender principielt det fireårsprogram for europæisk samarbejde og udveksling til støtte for medlemsstaternes indsats, som findes i bilag II til konklusionerne. Bilag III indeholder en oversigt over forskningsemner. Dette program vil blive gennemført af Kommissionen inden for rammerne af dens finansielle midler og med al den nødvendige bistand fra medlemsstaterne;

tilslutter sig Kommissionens forslag om at forny mandatet for arbejdsgruppen vedrørende handicappedes integration i skolerne, således at den kan færdiggøre ovennævnte program og overvåge dets gennemførelse;

opfordrer Kommissionen til under programmets gennemførelse af sikre

— en nøje samordning med handlingsprogrammet til fremme af handicappedes sociale og økonomiske integration og mulighed for en selvstændig tilværelse;

— at opmærksomheden især rettes mod problemerne vedrørende overgangen fra skole til voksenliv og arbejdsliv i alle programmets vigtigste elementer;

opfordrer Kommissionen til ved afslutningen af den pågældende periode at forelægge en rapport om fremskridtene i medlemsstaterne og om programmet for samarbejde og udveksling på fællesskabsplan.

(1) EFT nr. C 347 af 31. 12. 1981.

BILAG I

Betragtninger vedrørende det fremtidige arbejde med handicappedes integration i skolerne

a) Handicappedes integration i skolerne bør ses som en vigtig del af bestræbelserne på at integrere handicappede i samfundslivet. Dette kan føre til, at handicappede får et mere tilfredsstillende voksenliv og arbejdsliv. Samtidig har normale børn gavn af at vokse op sammen med handicappede og integrationen kan medføre generelt ønskelige undervisningsreformer.

Skolernes undervisningsmål, herunder nødvendigheden af at give børn færdigheder, de kan bruge i deres voksenliv og arbejdsliv, bør give alle børn mulighed for at udnytte deres naturlige anlæg. Deres evner og erhvervede færdigheder og undervisningsmetoder bør være så smidige, at de opfylder de enkeltes behov, herunder behovene hos handicappede og børn med indlæringsvanskeligheder af anden slags.

b) Integrationspolitikken medfører ændringer i skolesystemerne, og systemerne bør udvikles yderligere, således at alle børn kan udnytte deres medfødte anlæg. Integration er en udviklingsproces, hvorunder forskelle i art og tempo mellem skolesystemerne respekteres. Processen indebærer, at der opstilles mål for det enkelte barn og det vil i denne forbindelse være forkert at sætte institutionelle grænser for integrationen under henvisning til handicappets art og grad.

c) Integrerede situationer og specialiserede institutioner skal betragtes som komplementære i et langsigtet perspektiv. Der bør ske så megen integration i skolerne som muligt og anvendes så mange specialiserede institutioner, som det er nødvendigt. De to systemer skal — gennem fælles tilrettelæggelse af undervisningsmæssige og specialiserede serviceydelser og på andre måder — samarbejde aktivt på grundlag af sammenhængende og veldefinerede retningslinjer både på nationalt og lokalt plan.

d) Inden for rammerne af det generelle program for handicappedes sociale integration bør der indledes et samarbejde mellem alle de institutioner, som tager sig af handicappede børn, inden for undervisning, erhvervsuddannelse, serviceydelser vedrørende overgangen fra skole til voksenliv og arbejdsliv, sundhedssektoren (herunder psykologiske og paramedicinske facilititer) og den sociale sektor. Det generelle ansvar for undervisningen af handicappede børn bør så vidt muligt påhvile de myndigheder, som er ansvarlige for undervisningen i almindelighed.

e) de forskellige uddannelsesmæssige muligheder, der er affødt af den nye informationsteknologi på dette område, skal undersøges fuldt ud.

f) Der bør på nationalt plan tilvejebringes midler med henblik på indsamling af oplysninger om fremskridt inden for integration i skolerne og med henblik på offentliggørelse af disse.

BILAG II

Firårsprogram for europæisk samarbejde og udveksling, der gennemføres af Kommissionen til støtte for medlemsstaternes indsats

A. Gennemgang af følgende emner, der er fælles for alle skoleniveauer og alle handicap:

1. Særlige systemer og integrerede situationer;

2. Lærere og forældre;

3. Klasseværelset;

4. En fuldstændig skoletilværelse.

Nærmere oplysninger om disse fire emner findes i bilag III.

3. På grundlag af forslag fra medlemsstaterne udvælger Kommissionen 20 eksisterende lokale forsøg/situationer, der er eksempler på væsentlig integration, og som er af særlig relevans for et eller flere af de fire emner. Disse emner skal derefter analyseres mere realistisk på grundlag af det indsamlede materiale, og der vil kunne foreslås bredt anvendelige løsninger.

   De deltagende skoler tilbydes følgende:

   — studieopholdsprogram (ca. 80 af de 100 yderligere pladser til særundervisning, der er afsat i 1988-budgettet);

   — årligt seminar for »projektledere«;

   — deltagelse af to eller flere »projektgruppemedlemmer« i den årlige emnebaserede konference;

   — dokumentation, information og rådgivning fra Kommissionens rådgivere samt et regelmæssigt nyhedsbrev.

C. Passende anvendelse af EURYDICE og den allerede bestående HANDYNET — database for handicappede i særlige spørgsmål vedrørende undervisning af handicappede børn.

D. Opmærksomheden skal konstant være rettet mod den bedst mulige anvendelse af ny teknologi i undervisningen af handicappede børn, specielt i forbindelse med integration.

BILAG III

Oversigt over forskningsemner

1. **Særlige systemer og integrerede situationer**

   a) Analyse af systemer til samordning af afgørelser vedrørende samt videreudvikling af integrationspolitikken

   b) Analyse af tilgængelige data om omkostningseffektiviteten af forskellige former for faciliteter

   c) Case studies, der belyser ændringer i positiv retning af specialiserede læreres/institutioners rolle i integreringssituationer

   d) Praktiske modeller for positivt samarbejde mellem skolerne og andre lokale serviceorganer (sundhedsforvaltningen, socialforvaltningen osv.) til støtte for integrationen

2. **Lærere og forældre**

   a) Sammenligning af arbejdsmodeller og eventuelle evalueringsdata vedrørende:
      i) indføjelse i lærernes indledende grunduddannelse af aspekter, som skal forberede »almindelige« lærere til integrerede situationer,
      ii) efteruddannelse af almindelige lærere til »grundlæggende« roller i integrerede situationer,
      iii) efteruddannelse af almindelige lærere eller speciallærere til ledende roller i integrerede situationer;

   b) Case studies af positive forsøg med at inddrage forældre (og andre familiemedlemmer) til handicappede og ikke-handicappede børn positivt i integrationsprocessen, enten gennem information, undervisning, drøftelse med fagfolk eller deltagelse i beslutningstagningen.

3. **Klasseværelset**

   Case studies af effektive ændringer af undervisningsplanen med særlig reference til behovene hos børn med forskellige handicap, der kan indebære et eller flere af følgende punkter:

a) ændringer af læseplanens mål og indhold;

b) ændringer af undervisningsmetoder og -tilrettelæggelse, især hvor der tages sigte på at fremme individualisering;

c) den ny teknologis bidrag som hjælp til kommunikation og indlæring.

4. **En fuldstændig skoletilværelse**

a) Fysiske aspekter:

i) case studies, herunder finansielle data, af hensigtsmæssige nyopførelser, ombygninger og indretninger af skolebygninger, således at fysisk handicappede børn (herunder syns- og hørehæmmede) i fuldt omfang kan benytte skolens faciliteter,

ii) det samme på videregående uddannelsesinstitutioner,

iii) lignende undersøgelser vedrørende tilpasset transport til og fra skole, omfattende alle undervisningsniveauer og forskellige miljøer (by/land).

b) Sociale aspekter:

Analyse af studier (og udarbejdelse af nye studier om nødvendigt) af handicappede børns sociale erfaringer i centrale situationer, i betydeligt omfang baseret på udsagn fra børnene selv og deres ligemænd.